

Bèlgica fa més de quatre mesos que prova de formar govern i no se'n surt. Quina anàlisi en feu, d'aquesta situació?

—A Bèlgica tots els partits s'han adonat que cal un canvi institucional. Això ja va quedar clar a les eleccions del 2007. El canvi que es va començar a negociar a partir d'aquell moment no ha funcionat. D'aleshores ençà, la majoria de partits del nord del país, de Flandes, van veure que sense aquest canvi hi hauria problemes econòmics. La qüestió a Bèlgica és que hi ha dues realitats completament diferents, l'una al nord i l'altra al sud, i cada una ha d'encarar també problemes diferents. En alguns àmbits, com, per exemple, l'ocupació, hi calen grans reformes, perquè la gent que en aquest moment es troba sense feina és diferent en l'una zona i en l'altra. Mentre a Flandes la majoria dels desocupats són gent de 50 o 55 anys, al sud [Valònia] i a Brussel·les són gent molt més jove. Això vol dir que les polítiques que cal aplicar en un lloc i en un altre són diferents.

—Un dels principals esculls per a assolir un acord és el recel dels partits francòfons valons, sobretot del Partit Socialista (PS), a la presència en el govern federal de la Nova Aliança Flamenca (N-VA), guanyadora de les darreres eleccions a Flandes. Penseu que és possible un pacte entre els cristianodemòcrates flamencs i els socialistes valons per salvar la situació, deixant de banda l'N-VA?

—No, no ho crec. A Bèlgica hi ha una creença que diu que el sud sempre diu que no a qualsevol proposta de canvi, sobretot perquè rep importants dotacions de diners del govern federal. Després de les darreres eleccions va passar que Bart De Wever [líder de l'N-VA] va dir que en les condicions actuals no li interessava de ser primer ministre, mentre que Di Rupo [líder del PS de Valònia] sí que es va oferir per ser-ho. Aleshores els partits van acceptar de negociar, sempre que Elio Di Rupo fos el primer ministre, però quan De Wever va veure que no hi havia prou elements de canvi sobre la taula es va retirar de la negociació. Els darrers dies, De Wever ha fet una proposta, però no ha estat acceptada pels francòfons.

—Quina és, a grans trets, aquesta proposta?

—El document presentat per De Wever preveu bàsicament canvis quant a

“Els partits flamencs es radicalitzaran si el canvi no és suficient”

Yves Wantens (Halle, Flandes, 1964) és el delegat del govern de Flandes a Madrid. En aquesta entrevista analitza els motius de la crisi política que afecta Bèlgica des de fa quatre mesos i ens parla de com veu el futur de Flandes.

competències, com en ocupació o sanitat. En aquest moment, les regions belgues tenen competències en l'àmbit de la prevenció, però no en el de l'assistència, que és a les mans del govern

federal. Els partits flamencs volen canviar això. La proposta de De Wever també inclou l'autonomia fiscal, una cosa molt important en aquest moment. La idea és que les regions que treballen

JORDI PLAY

més puguin recuperar més diners, però el sud i Brussel·les tenen por de sortir-hi perdent.

—**L'N-VA és dins el govern flamenc. Si també fos present al govern federal originaria una radicalització de la política belga?**

—No, no crec que la política es radicalitzés per això. Si els partits arriben a un acord per a formar govern, estic segur que el respectaran i hi col·laboraran correctament. Per a alguns sectors hi haurà un període de transició, perquè si hi ha un acord en la transferència de competències es trigarà tres o quatre anys a fer-se. Respecte a la proposta de De Wever, el PS va dir que hi estava d'acord en un 90%. El gran problema és resoldre la nova llei de finançament, que és positiva per a les comunitats i regions, però també per al govern federal.

—**El fenomen N-VA és esporàdic o a Flandes hi ha un creixement estructural del vot independentista?**

—El creixement de l'N-VA és estructural, però això no va vinculat només amb la seva proposta independentista. De Wever és una figura molt popular,

perquè fa allò que diu. Els sondatges assenyalen que si ara hi hagués eleccions obtindria més del 30% dels vots a Flandes. És possible que l'N-VA creixi més, però també pot tornar a baixar en el futur. Entre la gent que ha votat De Wever n'hi ha que volen la independència, però també una gran part vol un canvi en l'estat federal que millori la situació econòmica i social dels flamencs. El partit de De Wever ha rebut vots de seguidors d'alguns altres partits, amb la promesa de canviar el sistema i millorar la situació de totes les comunitats i regions.

—**Aleshores, no veieu la fi de Bèlgica, si més no a curt termini?**

—A curt termini, no. En el futur, si hi ha un canvi institucional i funciona bé, la gent hi estarà conforme. Però això depèn de quin acord es prengui i fins a quin punt els partits del sud estiguin disposats al canvi. Si el canvi no és suficient, aleshores sí que tots els partits flamencs es radicalitzaran.

—**El dia 21 d'octubre passat, el rei Albert II va encarregar a un nou mediador, l'ex-ministre socialista flamenc Johan Vande Lanotte, la tasca de posar d'acord els partits en un termini de deu dies. Què passarà a Bèlgica si aquest acord no arriba?**

—Hi ha dues possibilitats. La primera és que es convoquin unes noves eleccions, el gener o el febrer del 2011. Una altra possibilitat és la formació d'un govern d'emergència, tot i que cap dels partits flamencs no n'és partidari. També hi ha l'opció de continuar negociant.

—**Un altre dels esculls que impedeixen l'acord entre flamencs i francòfons és Brussel·les i el districte BHV (Brussel·les-Halle-Vilvoorde). Per què els partits flamencs són partidaris de segregars-los?**

—Bèlgica és formada per comunitats, lligades a la llengua i a la cultura, i regions, lligades al territori. A Brussel·les la llengua oficial és el neerlandès, i la frontera lingüística fou aprovada el 1963. Però els darrers anys, a causa de la immigració, el neerlandès cada vegada hi és més relegat. El 2003 el Tribunal Constitucional va declarar anticonstitucional que la gent que viu als sis ajuntaments de la regió de Brussel·les pugui votar llistes francòfones. Això seria un problema per als partits flamencs, perquè implicaria uns 50.000 vots que no els arribarien. Per això hom vol separar

Brussel·les i el districte BHV, que seria només flamenc.

—**De Wever també ha proposat de reduir la funció del rei a un paper protocol·lari...**

—La majoria de la gent està d'acord a reduir el paper del rei, però també n'hi ha molts que pensen que en aquesta situació de crisi política fa un paper molt important com a mediador. En general, s'accepta que és necessària una modernització de la monarquia, però no és gens clar en quina direcció i a quin nivell.

—**En el supòsit que Flandes assolís la independència, què li passaria a Valònia? S'hauria d'incorporar a França?**

—No. Hi ha gent que pensa que Valònia pot incorporar-se a França i Flandes a Holanda, però això són només idees que no s'acompliran.

—**Aquest semestre Bèlgica té la presidència de torn de la Unió Europea. Com l'afecta, el fet que encara no hi hagi govern?**

—De moment no l'afecta gaire, perquè el sistema belga permet que als consells de la Unió Europea hi hagi ministres de Flandes, de Brussel·les o de Valònia. Passa que un ministre de Flandes, per exemple, pot tenir un determinat punt de vista sobre una qüestió i per això cal buscar un acord entre totes les comunitats. Això tampoc no és cap un problema, perquè la majoria de qüestions ja han estat tractades per totes les parts des d'un any o dos abans. D'ençà de la creació de la UE, és la dotzena vegada que Bèlgica té la presidència i la segona que ho fa amb les regions i comunitats. Ja hi ha una experiència i la crisi política interna no ho afecta.

—**Aleshores, els objectius proposats amb vista a la presidència belga es van complint?**

—Sí. Sobretot pel que fa a la crisi econòmica. Fa un mes que hi va haver un acord per a supervisar els bancs, els governs i els pressupostos. Un altre eix important és l'aplicació del tractat de Lisboa, del nou sistema de servei exterior i també el nou paper del president [del Consell Europeu, Herman] Van Rompuy. La presidència espanyola va significar l'inici de Lisboa, mentre que ara, per a Bèlgica, ja hi ha un rotatge.

Xevi Camprubí

